

Capbreton

Capbreton er en kommune i departementet Landes i Nouvelle-Aquitaine i det sydvestlige Frankrig. Navnet er *Capbretonnais*.

Capbreton er en meget aktiv marina og fiskerihavn (tidligere i stand til at fiske efter torsk så langt som til Newfoundland) og er en berømt badeby, der ligger lige overfor [Soorts-Hossegor](#) ved Atlanterhavet, hvor [floderne Bouret](#) og [Boudigau](#) ender.

Nabokommunerne er [Soorts-Hossegor](#), [Angresse](#), [Bénesse-Maremne](#) og [Labenne](#).

Ud for Capbretons kyst, i [Biscayabugten](#), er "[gouf de Capbreton](#)" eller "Capbreton-graven" en undersøisk kløft, der er mere end 2.100 m dyb og 150 km lang.

Ved Capbreton adskiller den det pyrenæiske område fra [Landes-plateauet](#). Denne gouf, hvis oprindelse var mystisk for forskere i lang tid, er et vidne til de enorme bevægelser af de [tektoniske plader, der har distanceret](#) den [iberiske halvø](#) fra Frankrig.

Takket være denne naturlige bugt har sejlere adgang til den beskyttede havn. Her er havet roligere i hårdt vejr.

Til højre for denne kløft dannede [Adour-flodmundingen](#) en havn, som gjorde Capbreton til en vigtig havn på Atlanterhavskysten indtil det fjortende århundrede. Søerne Hossegor og [Moisan](#) er resterne af dette.

Havnen i Capbreton er den eneste marina med en oceanisk åbning i [Landes-departementet](#). Det blev udviklet i 1970'erne som en del af udviklingen af [Aquitaine-kysten](#).

Historisk set ligger kommunen i en overgangszone mellem de oceaniske klimaer i Aquitaine og Baskerlandet.

I 2020 offentliggjorde Météo-France en typologi over klimaet i det franske storbyområde, hvor kommunen er udsat for et oceanisk klima og befinder sig i en overgangszone mellem klimaregionerne "Littoral Charentais og Aquitaine" og "[Aquitaine, Gascogne](#)".

Capbreton er berørt af to [Natura 2000-lokaliteter](#), der er omfattet af [habitatdirektivet, fauna og flora](#).

Desuden er kommunen berørt af et naturområde af økologisk, faunamæssig og floristisk interesse (ZNIEFF), *kystklitterne ved Pineau-bredden i Adour*.

Capbreton kommune består af tre distrikter:

- Vingårdene og bjerget
- Bourg og Bournes
- Pointen.

I oktober [2018](#) påbegyndte kommunen arbejdet med at revitalisere [Capbretons bymidte](#) med det formål at styrke dens økonomiske tiltrækningskraft ved at forskønne boligmiljøet.

Indsatsen fokuserede på:

- landskabsarbejde på Place de la Gare, som vil blive revegeteret i efteråret 2019, og ideen er at "bringe skoven tilbage til byen ved at forlænge Pépinière, samtidig med at der skabes parkering ved indgangen til byen for at sætte bilen fra sig og fortsætte til centrum til fods, på cykel eller med shuttle"

- ombygningen af Allées Marines og Boulevard du Dr-Junqua, som nu er beregnet til at være et "grønt stopover" mellem Estacade og markedet. En første fase af arbejdet blev afsluttet i juni 2019, herunder installation af netsolarier på bredden af Lajus- og Hallebroerne og en restaurant "for enden af Boudigau". En anden fase, der i øjeblikket er ved at blive undersøgt, vil vedrøre forbindelsen mellem Pont de la Halle og markedet.

Broer

- Lajus-broen: giver mulighed for at komme til havnen ved at krydse [Boudigau](#). Opført i 1818 med en central søjle. Genopbygget i 1852 i sin nuværende form.
- Pont de la Halle: giver mulighed for at gå fra markedet til stranden ved at krydse [Boudigau](#). Navn relateret til markedshallen. Bygget af træ i 1831. Genopbygget i beton i 1930'erne.
- Bonamour Bridge.
- Pont du Bourret.

Kommunen Capbretons territorium er sårbart over for forskellige naturkatastrofer såsom storme, tordenvejr, sne, ekstrem kulde, hedebølger eller tørke. Herudover oversvømmelser, skovbrande, landbevægelser og jordskælv (lav seismicitet).

Nogle dele af det kommunale område vil sandsynligvis blive berørt af risikoen for oversvømmelser ved oversvømmelse i havet og af langsomme oversvømmelser af floder, navnlig Boudigau-floden og [Bouret](#)

På trods af sin intuitive etymologi har navnet Capbreton ingen bevist slægtskab med [Bretagne](#).

Landsbyens navn er bevidnet i formerne *Cap Bertou* eller *Cabertou* i 1170 og på andre søkort fra det 16. århundrede, hvor der nogle gange nævnes *Capbreton*, nogle gange *Caberton*, *Cape Breton*. Under nationalkonventet (1792-1795) bar kommunen det revolutionære navn *Capbrutus*, efter tidens smag for den romerske republikks helte.

Capbreton var et vinavlssted i havnen i [Bayonne](#), der i lang tid var beplantet med [sandranker](#). Selve navnet på landets kongedruesort (en variant af [Cabernet](#)) bærer byens navn: "rød Cabreton", som uden tvivl er gledet ind under navnet "Breton", en vigtig druesort fra Loire og af Gascon-oprindelse uden tvivl.

Det var i anden halvdel af det tolvte århundrede, at navnet Capbreton for første gang optræder i [Bayonnes](#) arkiver. De to byers historie var dengang tæt forbundet, på godt og ondt (Bayonne-folket ønskede på bekostning af uophørlige kampe og retssager at sikre sig et monopol på handelen på Adour og dets maritime udløb).

På tidspunktet for sin storhedstid (15. og 16. århundrede) havde Capbreton mellem 2.000 og 3.000 indbyggere, og fik sin velstand fra den blomstrende handel til [Spanien](#), [Portugal](#) og [Holland](#) af sine berømte "sandvine", fra vinstokkene plantet på [klitterne](#), der grænser op til Adours sidste løb, fra [Labenne](#) til [Messanges](#). og produkter fra den omkringliggende skov (kork, beg, harpiks, fyrretræsbrædder).

Capbreton har kun bevaret få vidnesbyrd om sin tidligere pragt.

Det blev faktisk hærgnet af angreb fra spanske søfolk på tidspunktet for de mange krige, der modsatte kongerigerne Frankrig og Spanien.

Nogle få korbellerede og bindingsværkshuse er stadig synlige. Hans gamle bydel Le Bouret lå på kyststien, der førte til [Santiago de Compostela](#).

[Kirken Saint-Nicolas](#) blev genopbygget i midten af det nittende århundrede, men har stadig en [gotisk](#) dør samt en meget smuk [polykrom pietà](#) fra det femtende århundrede.

Klokketårnet, i form af et højt tårn, der ofte blev ombygget, blev brugt som vartegn for skibe. Hvis sømændenes traditionelle [ex-votos](#) blev ødelagt under [revolutionen](#), kan man stadig beundre navnene på mange sømænd, der var født i Capbreton, og som ofte omkom langt fra deres hjemhavn, på væggene i våbenhuset og skibet.

I 1578, efter gigantiske arbejder, omdirigerede ingeniøren Louis de Foix [Adour](#) til *Boucau Neuf*, en begivenhed, der førte til det gradvise, men uoprettelige tab af munden af Capbreton og længere mod nord af Port d'Albret, nu "[Vieux-Boucau](#)" (som betyder gammel munding i [Gascon](#)) dengang det vigtigste maritime udløb af vagabondfloden, som var Adour.

Denne beslutning, der var katastrofal for Capbreton og Port d'Albret, gjorde det muligt for Bayonne-handelen at genvinde sit monopol på bekostning af kostbar vedligeholdelse af denne nye munding, som i lang tid på grund af sin barm var kendt for at være meget farlig, i modsætning til den meget sikre havn, der lå inden for rækkevidde af Capbreton.

Indbyggerne i Capbreton affandt sig aldrig med tabet af deres havn.

Hvis Vaubans ingeniører anerkendte kvaliteten af Capbreton-bugten som et naturligt tilflugtssted, var det først med kejser Napoleon III, at der blev udført arbejde for at bringe den gamle havn til live igen.

Et jagtbassin blev skabt af [Hossegor-søen](#), som ved kanalisering har gjort det muligt at forevige Capbretons naturlige munding, men med en bredde, der nu er meget beskedent i forhold til dens fortid.

I første halvdel af det tyvende århundrede eksisterede en stor [sardinflotille](#) i Capbreton.

Det andet kejserrige så også oprettelsen af molen for at forlænge indsejlingen til havnen og sikre den. Og senere [Sainte-Eugénie-sanatoriet](#), der havde til formål at behandle børn med lungesygdomme.

Det blev derefter omdøbt til [preventorium](#), derefter et helio-marine center, da det blev omdannet til et feriecenter.

Den blev hårdt ramt af tornadoen i august 1970, der fejede taget væk. Det blev genopbygget og revet ned omkring 1991 for at gøre plads til det europæiske sportsrehabiliteringscenter (CERS) og et luksushotel.

Capbreton blev betjent af jernbanen i det tyvende århundrede. Faktisk havde byen en station, som lå på den korte [linje fra Labenne til Seignosse](#) fra det lokale selskab af [Landes Railways](#).

Banen, der blev åbnet i 1912, blev hovedsageligt bygget for at betjene industrivirksomheder og oplevede kun mindre passagertrafik. Den lukkede i marts 1957. Kun bygningerne fra den gamle station er tilbage i dag.

Det var moden for havbadning og sejlads, der muliggjorde den sande genopstandelse af Capbreton.

Ombygningen af digerne, der markerer indsejlingen til havnen, har gjort passet mindre farligt. Udgravningen af bassinerne og installationen af pontoner har ført til oprettelsen af en marina med 1.000 kajpladser, den største mellem [Arcachon](#) og [Saint-Jean-de-Luz](#), samt en professionel fiskerihavn med 19 enheder (hovedsagelig [garnfiskere](#), [fangere](#) og [trawlere](#)).

Hver båd har sin egen direkte salgsbod på Emile Biasini-molen, hvor havnefogedens kontor ligger. Et stort og harmonisk turistkompleks er også blevet installeret, der strækker sig til [Hossegor](#), for at gøre det til en af flagskipsbadebyerne på sydkysten af Landes, en af Landes' [hovedstæder](#) for [surfing](#) og anden brætsport.

Kommunen har en offentlig have på tværs af generationer, der ligger på en tidligere ødemark på 2.033 m² i udkanten af Boudigau, som omfatter børnespil, et amfiteater i træ, der er vært for kunstneriske forslag under Storytelling Festival eller den traditionelle Torèle-festival og et stort græsareal.

Siden 2015 er der blevet installeret en boghytte der. Derudover har kommunen siden 2014 haft en fælles have, Place de la Pépinière, som er baseret på "værdier som solidaritet, hygge, sociale bånd og fremmer miljøansvarlig praksis".

Mellem rådhuset og kirken tændes der natten til den 24. december før midnatsmessen et traditionelt bål på et bål af fyrrestammer bygget i form af et firkantet tårn: Torelle (eller Torèle).

Det er en del af praksissen med solstitielle brande og [brandene i Gascogne-julen](#).

En lokal tradition daterer skikken tilbage til de [normanniske invasioner](#).

En nat blev sejl fra skibe fra Normandiet set på havet. Landsbyboerne bragte alt det træ, de kunne finde i nærheden af stranden, og tændte et stort bål, hvis flammer oplyste de omkringliggende klitter. De marcherede derefter hele natten mellem ilden og angriberne. Skyggerne fik normannerne til at tro, at der var et stort antal soldater, der var klar til voldsom modstand. Normannerne opgav at gå i land, og landsbyboerne besluttede at fejre deres sejr hvert år.

Bålet består af træstammer arrangeret i form af en firkantet skorsten, der er ca. 3 meter høj, så træet brænder hele natten lang og kollapser indad. Det er nu de kommunale tjenesters arbejde, mens hyrderne tidligere tog sig af denne opgave med deres okser, der var dekoreret til festen.

Der er fremsat to hypoteser om betydningen af ordet "torrele":

- det mest sandsynlige er "lille tårn" på grund af den firkantede form, der bruges;
- en anden er en forvrængning af verbet "torrar" (at fryse, som det ofte er tilfældet juleaften) på occitansk i dets Gascon-variant.

Steder og monumenter

- [Estacade](#), symbol på byen Capbreton.
- Fiskeri- og lystbådehavnen.
- [Kirken Saint-Nicolas de Capbreton](#) med et klokketårn flankeret af et 33 m rundt tårn, der fejlagtigt beskrives som et gammelt fyrtårn. Det var faktisk et tårn til at observere skibstrafikken. Den blev senere brugt til observation af skoven for at lokalisere udbrud af brande.
- [Huset i Rey](#), hvor [Henri IV](#) sov under sit besøg i Capbreton i 1583.

- Brebet-huset (15. århundrede) og Médus-huset: 54-56 rue de Général-de-Gaulle. I 2012 blev de renoveret til Maison de l'Oralité et du Patrimoine (MOP). De kaldes nogle gange "englændernes huse", fordi mundtlig tradition siger, at de blev bygget under den engelske besættelse af Aquitaine (1152-1453).
- Et sæt af omkring 10 [blokhuse](#) af [Atlantvolden](#) beliggende på strandene syd for byen og delvist demonteret af tyskerne før deres tilbagetrækning.
- [Kasinoet](#), genopbygget i 2009 på de nye terrasser. Det første kasino blev bygget i 1966 på Place de la Liberté på stedet for de tidligere badeanstalter.
- [Sainte-Thérèse-kapellet](#) på stranden.
- Saint-Jean de Bouret kirke: Saint-Jean kirken er en del af et tempelridderhus, der blev bygget i Bouret-distriktet i det tolvte århundrede og nu ødelagt. Kirken Saint-Nicolas i Capbreton har dog bevaret to rester af den: dens klokke og dens Kristus på korset. Tempelridderne grundlagde et tempelridderhus, et kapel dedikeret til Sankt Madeleine og et hospital (modtagelsessted) for de fattige, derefter for pilgrimme. Dette hus overgik derefter i hænderne på hospitalerne i Sankt Johannes af Jerusalem. De udvidede kapellet, som blev til en sognekirke. Kirken var omgivet af en kirkegård og blev derefter udstyret med tre andre dedikeret til Johannes Døberen, Sankt Magdalene og Sankt Katarina. Kirken forblev en sognekirke indtil begyndelsen af det attende århundrede, hvor den gradvist blev forladt. I 1730 blev klokken fjernet, hvilket markerede den endelige opgivelse af tilbedelsesstedet. I dag er resterne af kirken helt forsvundet. Kun to møbler fra det gamle kapel er tilbage: et kors og klokken, støbt i 1483, som blev overført til kirken Saint-Nicolas i Capbreton.
- De "to rådhus": Capbreton har et rådhus på pladsen af samme navn. Men rådhuset ligger på den anden side af pladsen. Det er villaen, der blev bygget i slutningen af det nittende århundrede af Monsignor Clément Soulé, som var ærkebiskop af Saint-Denis-de-la-Réunion, dengang af Guadeloupe. Da han trak sig tilbage til Capbreton, kom han i konflikt med sognepræsten, fader Jean-Baptiste Gabarra, som var sognepræst i Capbreton i 59 år. Han endte med at bygge en veranda på villaens vestfacade og vendte dermed ryggen til kirken for at fejre sine messer der. Kun døden vil bringe dem sammen, da de begge er begravet i [kirken Saint-Nicolas](#).
- Strandvandtårnet, bygget på en bakke nær forebyggelsesbygningen i 1957 af SOCOA (Société de Construction des Ouvrages d'Art de Bordeaux). 500 m³, højde: 28.85 m, Diameter: 10.60 m. Brugt indtil omkring 1987.
- [Bommen](#) er en rammemole, der bruges til at forlænge en [bajoyer](#) for at guide både ved indgangen til en sluse eller for at give dem mulighed for at fortøje. Kejser [Napoleon III](#) fik under sit besøg den 2. september 1858 under en reception af byrådet de planer for den fremtidige [havn](#) i Capbreton, der var udarbejdet af ingeniørerne Descombes og Pairier. Efter et par skridt i implementeringen af det fremtidige projekt besluttede han at udføre det. Den 27. september 1858 tildelte byrådet på sit møde [ingeniøren](#) Descombes 600 stifter til havnen. Derefter byggede de en 400 m bom, der senere blev forlænget med 50 m. Den blev jævnet med jorden i 1943 af tyskerne. Ikke-ophavsrets-frie fotos viser cementstøtten af hele trækonstruktionen. Molen bygget under Napoleon III i det nittende århundrede. I 1948 blev der bygget et automatisk fyrtårn i slutningen med en lanterne med en rækkevidde på 14 miles i 1950. I 1970'erne, under udviklingen af havnen, blev der bygget en ny pylon med en lanterne et par meter længere ude på kysten. Til dato måler Estacade 189,60 m, og det er en gåtur, der er værdsat af både indbyggerne i Cape Breton og turister. Molen illustrerer omslaget til romanen *Un long dimanche de fiançailles* af [Sébastien Japrisot](#) (Denoël, 1991).
- Tempelridderens kommandant. Bygget i det tolvte århundrede. Beliggende midt på hovedgaden. Ødelagt i 1920, fordi den var faldefærdig og farlig. Erstattet af det nye postkontor (siden ombygget andetsteds)
- [Sainte-Eugénie Preventorium](#)
- Grand Pandias: et stort sort fyrtårn 20 m højt beliggende på Saint-Martin-klitten på højre bred af kanalen. Rektangulært panel 7 m bredt og 8 m højt. Fungerer som et

vartegn med kirketårnet for at komme ind i havnen. Ødelagt omkring 1970 under opførelsen af den store bolig Terrasses de la Mer.

- Villaer tilhørende [greven af Astanières](#), som han havde bygget omkring 1900. Efter billedhuggerens død i 1918 blev de stærkt beskadiget af en flodbølge i 1938 og ødelagt i 1977 til opførelsen af Grand Large-boligen.
- Grand Hotel de la Plage, bygget i strandkanten omkring år 1900.
- Mercedes Hotel bygget i stedet i 1920'erne. Ikke at forveksle med det nuværende Mercedes-hotel i Hossegor.

Byen Capbreton har 8 naturlige sandstrande, hvoraf 7 er overvåget om sommeren og en vild overvejende naturistisk (fra nord til syd):

- Notre-Dame (på den anden side af bådpasset),
- Estacaden,
- La Centrale (ikke at forveksle med den centrale strand i Hossegor),
- Le Prévent (på det [tidligere præstetorium](#))
- Savannen (også kaldet Santocha af de lokale),
- Sporet,
- Oceaniderne (også kaldet VVF),
- La Pointe (uden opsyn, naturisme).

Disse strande er overvåget fra kl. 11 til 19 i juli og august.

Resten af året opførte en flok surfere et show til fornøjelse for forbipasserende.

Strandene er også vært for officielle surfkonkurrencer flere gange om året.